

Meftun.Art

Sanat ve Edebiyat Dergisi

www.meftun.art

"İnsanları Sevmekten Daha Sanatsal Bir Şey Yok"

Vincent

**NO 04 - VINCENT
2022 VAN GOGH**

Meftun.Art

Sanat ve Edebiyat Dergisi

4. Sayısı

www.meftun.art tarafından hazırlanmıştır.

İmtiyaz Sahibi: Meftun.Art Yönetim Kurulu

Genel Yayın Yönetmeni: Emre Karataş

Sanat Yönetmeni: Nazlı Kartal

Editör: Sinem Aydın

İletişim: www.meftun.art/iletisim

infomeftun.art@gmail.com

 meftun_art

Yazarlar

Açelya Daştan • Abdullah Arslan • Badel Kenet • Gamzenur Çelikleş • Fırat Agace
Ahmet Rifat İlhan • Hamza Akarsu • Yağmur Dalaklı • Hakan Özdemir • Öykü Öz • Şeyma Bakır
Miray Palazlı • R'Ulaş Karakuş • Rabia Akar • Emine Büşra Bal • Azad Ceylan • İlknur İşcan Kaya
Durmuş Şık • Doğa Dema • Kadir Tepe • Oğuzhan Gündüz

İllüstratör / Çizer

Selin Güray • Esra Nur Küçükkaya • Işıl Sevilmiş • Kübra Nur Çakmak • Zeynep Tuğçe Çelik
Zeynep Ülkü Cengiz • Gül Kara • Hayriye Kargı • Selen Erdoğan • Hande Gürler • Yoisho
İsmail Talha Cura • Zeynep Ela Demir • Nurhan Şahin • Cemre Şara Polat

Grafik Tasarım

Yasin Çıtır • Emre Karataş

Kapak Tasarım

Esra Nur Küçükkaya

Fotoğraf

Çiğdem Hasekioğlu

AR Uygulama Geliştirici

Eren Karataş

Telif Hakkı © 2022 Tüm hakları saklıdır.
Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonlar
elektronik ortamlar da dahil olmak
üzere yazılı izin olmaksızın kullanılamaz.

GİRİŞ

Sevgili Okur,

Kuşkusuz tüm zamanların en popüler ve iyi ressamı olan Vincent Willem Van Gogh' u konu aldığımız bu sayımızda onun hayatını, onun resimlerinden ve onun sözlerinden ilham alarak anlatmaya çalıştık. Bilinen en iyi post empresyonist (yeni izlenimcilik) sanatçılarından biri olan Van Gogh' un eserlerinde kaybolmamak mümkün değil. Renklere olan hakimiyeti olağanüstü. Azaplı hayatının acısını, harikulade bir güzelliğe dönüştürmüştü. Acıyı resmetmek kolaydır fakat tutkuyu ve acıyı muhteşem dünyamızın coşkusunu ve neşesini resmetmek için kullanan daha önce kimse olmamıştı. Van Gogh her şeyin ötesinde bir ressamda olması gereken en kutsal şeye sahipti: Bakış açısı. Her gün gördüğümüz bir objeyi kendi renklerinde ve kendi bakış açısında yansıtabiliyordu. Zaten başka kim bir ayçiçeğini o kadar anlamlı gösterebilirdi ki? Ressamlık yaşamında gündelik hayatın resmini yaptı. Tarlalar, kadınlar, komşuları, postacı, çalışan köylüler, madenciler, çiçekler... Milletinin resimlerini seviyordu. Ancak o dönem gündelik hayata yönelen resamlardan farklı olarak baktığı her şeye sevgi besliyordu. Desenlerinden tablolarına kadar bu yansıyor ve kendisi de mektuplarında yaptıklarından aşkla bahsediyordu. Bence bu aşk ve yalınlık onu sevmemizdeki en büyük etkenler oldu. John Berger'in deyişiyle desenleri adeta "aşk haritalarıydı".

○ Aşkla, sevgiyle, saygıyla...

○ Emre Karataş

○ Genel Yayın Yönetmeni

İçindekiler

- 6 Bilinmeyenleriyle Van Gogh
- 8 Vincent Van Gogh "Keder Sonsuza Dek Sürecek"
- 10 Theo'ya Mektuplarıyla Van Gogh
- 13 Tavşan Uykusu
- 14 Sanatın Rengi
- 15 Bitik Adam
- 16 Niyet - Kırık Kırmızı Leke
- 17 Yolunu Kaybetmiş Saat ve Kendi Çizgisinde Akan Zaman
- 18 İşsiz Çivi Deliği - Altın Örüklü Kız Çocuğuna
- 19 Ben ve Sadık Dostum Süpürgem
- 20 Mavi Gülüşler - Geri Dönüşüm Kutusu
- 21 Komparatistim Öyleyse Varım
- 22 Hayat Kaç Merdiven Basamağıydı - Ömürlük Bir Aşk Hikayesi
- 23 Mücadele - Toplu Katledilen Güvercinler Anısına
- 24 Umöb Nedir?
- 25 Sözcüklerin Macerası: Etimoloji
- 26 Koşulsuz Sevgiyi Karşılıksız Bırakmayalım
- 27 Sana göre Van Gogh ?

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Emre Karataş

SANAT YÖNETMENİ

Nazlı Kartal

EDİTÖR

Sinem Aydın

www.meftun.art

Bilinmeyenleriyle Van Gogh

Van Gogh, günümüzde en tanınmış post-Empresyonist ressamlardan biri olmasına rağmen, yaşamı boyunca çok takdir edilmedi. Akıl hastanesinde en ünlü tablolarından bazılarını üretti. İşte Vincent van Gogh'un hayatına dair merak edilenler; Vincent van Gogh kimdir, neler yapmıştır?

Yaşamı boyunca 900'den fazla eser üretmiştir, ancak yaşamında sadece bir eser satabilmiştir.

Kardeşi Theo'nun anlattıklarına göre hayata veda ederken son sözleri "La tristesse durera toujours" yani "Hüzün sonsuza dek sürecek" olmuştur.

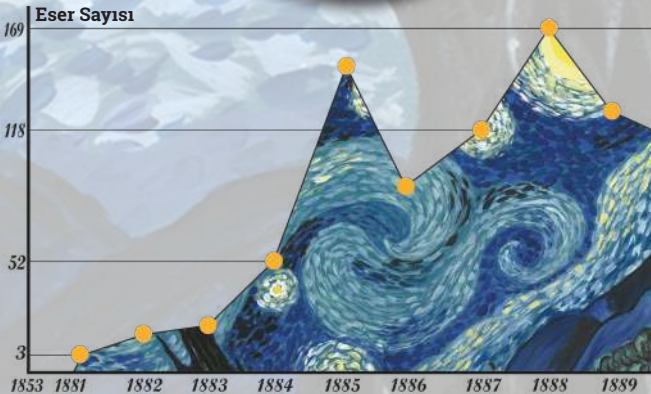
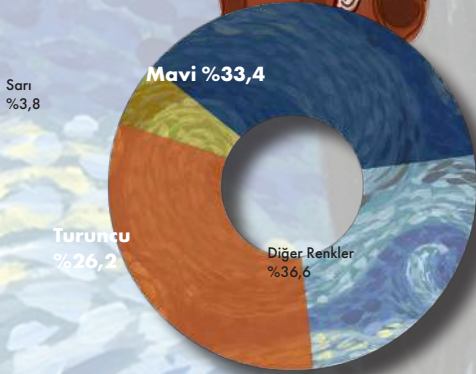
Göz retinasındaki rahatsızlıktan dolayı sarımsak görmeye başlamıştır ve eserlerinde sarı tonları hakimdir.

En önemli eserlerini ömrünün son yıllarında ortaya koymuş ve çizdiği 10 yıllık süreçte haftada ortalama 2 eser üretmiştir.

Ünlü Ressam Gauguin ile şiddetli tartışmasından sonra kulağını kestiği bilinmektedir.

İllüstratör / Çizer
Selin Güray

Eserlerinde
sıklıkla kullandığı
renkler ve tonlar:

Yıldızlı Gece

Gamzenur Çelikaş

Fransa'nın soğuk havası St.Remy akıl hastanesinin bahçesindeki servi ağaçlarına değip geçerken Van Gogh, pencerenin önünde zihni ile başa çıkmaya çalışıyordu. Zihnini hiçbir zaman susturamıyordu. Ne zaman gözlerini bir noktaya dikse hemen arkasından düşünceleri benliğini istila ediyordu. Derin bir nefes alıp yaptığı resimleri düşündü. Resim yapmak onun ilacıydı. Attığı her fırça darbesinde zihnindeki düşüncelerden biri yaprak misali savrulup, onun elinden geçerek tuvalde hayat buluyordu. Akıl hastanesine kapatılmış kendisini Van Gogh. İstese çıkıp gidebilirdi; ancak bu yıl tedavi olma umuduyla kalmayı tercih etti. Buraya geldiğinden beri tek yoldaşı fırçalarıydı. Elini sakalına götürüp hafifçe kaşıyarak kafasını gökyüzüne doğru çevirdi. Dikkatle yıldızları incelemeye başladı. Yıldızlar içine sarı haleleri alarak görkemli bir görüntü oluşturuyordu. Van Gogh merakla yıldızların etrafındaki dalgalara çevirdi gözlerini. Dalgalar tıpkı bir kasırga gibi yıldızların etrafını sarıyor ve gökyüzünün maviliğiyle bütünleşiyordu. Van Gogh, Bouches-du-Rhône şehrinin yıldızlı göğünü izlerken odaya bakıcı girdi. Van Gogh'a bir ihtiyacının olup olmadığını sordu. Van Gogh başını olumsuz anlamda salladı. "Hiçbir şeye ihtiyacım yok. Sonsuza kadar bu yıldızlı göğü izleyebilirim." Gökyüzünü işaret ederek, "Bak, yıldızların içindeki sarı haleleri görüyor musun?" Bakıcı Van Gogh'un sorusuna anlam veremeyerek yıldızlara baktı. Hayır, yıldızların içinde sarı haleler yoktu. "Hayır efendim. Sadece yıldızları görüyorum ben." Van Gogh birkaç saniye bakıcının yüzünü izledi ve gülümseyerek tekrar pencereye çevirdi gözlerini. Bakıcı sessizce odadan ayrıldı. Van Gogh bakıcının neden yıldızların içindeki sarı haleleri görmediğini sorguladı. Bu sadece onun bakışına özgüydü. Bilmiyordu ki yıllar sonra gördüğü bu sarı "Van Gogh sarısı" olarak renk kataloglarında yerini alacaktı. Birkaç dakika sonra Van Gogh, Theo'ya mektup yazdı.

"Bu sabah güneş doğmadan uzun bir süre önce, pencereden kırları gördüm, yalnızca Sabah Yıldızı vardı, çok büyük görünüyordu. Gerçi onu (Charles-François) Daubigny ve (Theodore) Rousseau (Millet gibi Barbizon Ekolü sanatçıları) yaptılar; sahip olduğu bütün mahremiyet ifadesine, büyük huzura ve görkeme, çok hazin, çok kişisel bir duygu eklediler. Bunlar nefret etmediğim duygular." (George Roddam, İşte Van Gogh)

Vincent
Van Gogh

Mektubu zarfın içine koyup katlayarak ulaştırması için bakıcıya verdi. Sonra, resim yaparken oturduğu sandalyeyi pencerenin önüne koydu. Tuvali karşısına koydu ve yıldızlı göğü resmetmeye başladı. Fırçasını mavi boyaya batırarak gökyüzünü çizdi. Ardından, açık mavije bulanmış fırçasıyla gökyüzüne daireler çizmeye başladı. Bunlar merakla izlediği ve çok beğendiği yıldızlardı. Gökyüzünün her bir noktasına yıldızları çizdikten sonra fırçasını sarıya bulayarak yıldızların içine küçük hareler çizdi. Van Gogh'a göre bu sarı haleler, insanın duygularıydı. İnsan ruhu eşsiz bir yıldız ve onların içindeki sarı haleler de bu ruhun içindeki duygulardı. Van Gogh fırçasını tekrar sarıya batırarak sağ üst köşedeki yıldızın içine hilal şeklinde bir ay yaptı. Tuvalden biraz uzaklaşıp çizdiklerini inceledi. Gözlerini kısarak tuvale yaklaşmış yıldızların arasındaki uzun boşluğa gördüğü dalgaları çizdi. Sol alt köşeye, gökyüzüne doğru yükselen bir selvi ağacı yapıp çizgilerini eğikleştirdi. Sağ alt köşeyi ise küçük kulübelerle doldurdu. Resim bittiğinde sabah saatleriydi. Van Gogh tablunun kenarına Yıldızlı Gece yazarak resmini bitirdi ve derin bir nefes alıp arkasına yaslanarak eserini inceledi. Yıllar sonra bu eser, dünyanın en çok beğenilen ve konuşulan tablolarından biri olacaktı.

Vincent Van Gogh

“KEDER SONSUZ A DEK SÜRECEK”

Doğa Dema

Vincent Van Gogh, 30 Mart 1853'te Hollanda'nın Groot Zundert kasabasında doğmuştur. Bir yıl önce aynı tarihte annesi bir bebek daha dünyaya getirmişti fakat bu bebek ölü bir bebektir. Bu nedenle Vincent Van Gogh, ismi ve doğum tarihi aynı olan bir erkek kardeşe sahipti, bu olay onda “yedek çocuk olma” duygusunu hissettirmiştir. Dolayısıyla ileriki yaşlarında da yedek olma duygusunun yoğunlaşmasıyla psikolojik travma geçirdiği söylenegelmştir. Fakat bu iddia herhangi tarihi kanıt olmadığından asılsızdır.

Van Gogh'un bölge papazı olan babası Theodorus Van Gogh, annesi de Anna Carbentus Van Gogh' tur. Vincent Van Gogh, 15 yaşına geldiğinde eğitimine son vermiş ve bir daha geri dönmemiştir.

Post- Empresyonist bir ressam olarak tanıdığımız Vincent, resim yapmaya başlamadan önce ilk olarak sanat tacirliği yapmıştır, kardeşi Theo'nun da sanat tacirliği ile uğraşması zaman içinde Vincent Van Gogh'un ressamlık kariyerine çok büyük etki etmiştir.

Sanat tacirliğinden sonra kendini dine vermiş ve kiliselerde vaaz vermiştir. (Dindar bir aileden gelen Vincent Van Gogh'un rahiplik yapması hiç şaşırtıcı değildir.) Birkaç kilisede görev aldıktan sonra vaazlarının yeterince sürükleyici olmadığını fark etse de yılmamış ve ağırlıklı olarak madencilerin yaşadığı Wasmes kasabasının kilisesinde vaaz vermeye başlamıştır. İşçilere kendisini yakın hissedip onlarla yemeğini ve eşyalarını paylaştığı için görevinden alınmıştır. Görevden alındıktan sonra vaizlik yapmasına karşın burada zorlu koşullarda yaşamaya devam eden Vincent Van Gogh, hayatının bundan sonrasında ressamlık yapmak istediğine burada, maden işçilerinin arasında karar vermiştir.

“Keder ve en uçtaki yalnızlığı ifade etmeyi aramaktan çekinmedim. Bu tuvallerin sözlerle ifade edemediklerimi size anlatacaklarına, taşrada neyin sağlık getirdiğini ve neyin güçlendirdiğini anlatacağına hemen hemen inanmaktayım.”

Vincent Van Gogh verdiği karardan sonra maden işçilerini çizmeye başlamış ve birkaç ay sonra Brüksel'e giderek anatomi ve perspektif dersleri almıştır. Bu zaman diliminde Vincent, kardeşinden finansal destek almıştır. Resim çizmeye 28 yaşında başlamış olmasına rağmen on sene kadar kısa bir süre içerisinde yaklaşık 2100 eser vermiştir.

1881 yılının yazını ailesinin yanında Etten'de geçiren Vincent, kuzeni Vincent Kee'ye aşık olmuştur. Karşılık görmediğinden derin acılar çekmiştir. Lehey' e yerleşmiş ve Lehey ekolünün başarılı ressamlarından olan Anton Mauve' dan resim dersleri almıştır.

Hayatına Clasınca Maria Hoornik' i (Sien) aldığı için Theo'nun baskılarından dolayı Drente'ye giden Van Gogh, burada doğa ile başbaşa iki buçuk ay geçirmiştir. Birkaç ay sonra da Nuenen' e geçerek ailesinin yanında kalmaya başlamıştır. Burada tanıştığı komşusu Margot Begemann ile ilişkiye başlamış fakat ailesi bu ilişkiye karşı çıkmış ve kadın intihara teşebbüs etmiştir. Begemann' ın intihar teşebbüsü Vincent'i epey etkilemiş bir olaydır. Karmaşık ve hüzünlü ilişkiler yaşayan Vincent, bu sıralarda resimden kopmayıp natüromortlar, dokumacılar ve köylüler ile ilgili resimler yapmıştır.

“Ben düşündükçe anlıyorum ki; sanata en yararlı olan şey insanları sevmektir.”

Vincent Van Gogh, yıllar süren yoğun çalışmalarının sonunda Nisan-Mayıs aylarında ilk önemli resmi “Patates Yiyenler” i yapmıştır. Kasım'da Antwerp'e taşınmış, şubat ayında Paris'e hareket etmiştir. Kardeşi Theo ile Paris'te geçirdiği zaman Vincent'in ressamlığına oldukça etki etmiş, elzem bir dönem olmuştur. Vincent Van Gogh, her ne kadar Empresyonist sanatçılardan etkilense de kendi tekniğine sadık kalmıştır. Fakat zamanla taşranın karanlık tonlarından kopmuş Empresyonistlerin canlı tonlarını kullanmaya başlamıştır. Bu dönem, Vincent'in Japon sanatına hayranlık beslediği dönem olmuş ancak Japon resimlerinden sadece üç kopya yapmıştır. Theo ve Vincent'in Paris'te geçirdiği bu dönem Vincent'in ressamlık kariyeri için çok önemli olsa da yaşam koşulları berbat geçmiştir. (Yetersiz yiyecek, aşırı alkol ve sigara tüketimi.) Ayrıca bu dönem Theo ve Vincent'in beraber yaşamalarından dolayı ‘Mektupsuz Dönem’ olarak adlandırılabilir.

“Ama insanlar zamanla resimlerimin, üzerinde kullanılan boyadan çok daha değerli olduğunu anlayacaklar.”

Vincent
Van Gogh

1888 yılında Arles kentine giden Vincent burada epey mutlu olmuş, kente yerleştikten birkaç ay sonra "Sarı Ev"e taşınmıştır. Taşındıktan bir ay kadar sonra aynı Vincent gibi Post-Empresyonist bir ressam olan Paul Gauguin Brötanya'dan gelmiştir. Van Gogh bu sırada hayranlık beslediği ressam dostunun odasını süslemek için "Ayçiçekleri" ni yapmıştır. Bir süre sonra iki ressamın arasındaki ilişki gerginleşmiş ve Gauguin Paris'e dönme kararı almıştır. Gauguin'in kararı üzerine Vincent, tek arkadaşının onu terk etmesine üzüлp ve öfkelenip sol kulağını kesmiştir. Kulağını ise Gauguin ile birlikte gördükleri genelevde çalışan bir kadına götürüp ertesi gün polis tarafından baygın halde bulunmuştur. Daha sonraları da bu olayı "Sanatçı Saçmalığı" olarak nitelendirmiştir. Tabii bu olaydan sonra Vincent Van Gogh ve Paul Gauguin bir daha bir araya gelmemiştir.

Olayla ilgili yaygın görüş, yalnızca kulak memesini kestiği ya da kulağının bir kısmını kestiğini yönündeydi fakat "Van Gogh'un Kulağı" adlı kitabın yazarı Bernadette Murphy'nin araştırması sonucunda iki görüş de sarsılmıştır. Murphy, araştırmaları sırasında 1934 yılında Hollandalı ressamın hayatını kaleme alan yazar Irving Stone'un Vincent'in doktoru Felix Rey ile görüşüğünü fark etmiş ve Van Gogh'un kesik kulağına ait ayrıntıların yıllardır Stone'nin arşivinde olduğunu çıkarmıştır. Yüz yıldır süren belirsizlik doktor Felix Rey'in kesik kulağı gösteren çizimiyle son bulmuştur.

"Böyle düşünerek, ama çok uzaklarda, kendimi yeniden yaratma ve kendimi affettirmeye çalışma arzusu geliyor, çünkü resimlemem, rustik ayçiçeğinde minnettarlığı sembolize ederken neredeyse bir ıstırap çığılığı."

İllüstratör / Çizer
Zeynep Ülkü Cengiz

İllüstratör / Çizer
Zeynep Tuğçe Çelik

İllüstratör / Çizer
İşıl Sevilmiş

Üst üste krizler geçirmekte olan Vincent, Arsel'deki bölge halkını tedirgin etmeye başlamış ve bir imza kampanyasıyla hastaneye kaldırılmıştır. (Burada üretken ama mutsuzdur.) Daha sonra Theo ile anlaşmaya varmış ve Saint-Rémy-de-Provence'deki Saint-Paul-de-Mausole akıl hastanesine yatmıştır. Burada geçirdiği iki şiddetli atak dışında akli durumu iyiye gitmiştir. Vincent Van Gogh, en ünlü eseri "Yıldızlı Gece"yi bu hastanede yapmıştır. Fakat tablodaki delilik algısını kırmak gereklidir çünkü Van Gogh'un yaşadığı dönemde fotoğraf makinesi icat edilmiş ve bu makineyle yarışabilecek bir resim yapmak mümkün olmadığından resimde realizm, taklit anlayışı ortadan kalkmış; ayrıyeten boyaların tüp haline getirilmesiyle birlikte taşınabilir malzemelere dönüşmesi sanatçıları atölyelerinden çıkarmıştır. Çağın getirdiklerine bağlı olarak geleneksel sanat anlayışı ve burjuvazinin estetiği raflara kaldırılmış, sanatta yeni bir gerçeklik arayışı başlamıştır. Dolayısıyla Post-Empresyonizmin en ünlü temsilcisi olan Vincent Van Gogh, diğer Post-Empresyonist ressamlar gibi resimlerinde doğayı birebir şekilde resmetmemeye çalışmıştır. Yani Van Gogh, "Yıldızlı Gece" tablosunda akıl hastanesinin penceresinden gördüğü gökyüzünü delirdiği için böyle resmetmemiştir. Tablo, sanatçının gördüğü manzaranın içinde uyandırdığı duyguları barındırır.

"Gerçek ressamlar nesnelere olduğu gibi resmetmezler. Onları kendilerinin nasıl olması gerektiğini hissettikleri gibi resmederler."

Kötü giden havalar nedeniyle kapalı tutum sergileyen Van Gogh bu sürede başka ressamın resimlerini yorumlamıştır. Zihnen kötü hissettiği dönemlerde eleştirmenlerin beğenisini kazanmaya başlaması onda tekrar Paris'e gitme isteği oluşturmuştur. Kulak kesme olayından bir yıl sonra, 1889'un sonlarında Van Gogh'un "cinnet" diye nitelendireceği ciddi bir atak daha geçirmiş ve bu ataktan sonra resim yapmaya devam etmiştir. "Kızıl Üzüm Bağı" adlı tablosu Brüksel'de 400 franga satılmıştır. 1890'ının Mayıs ayında Auvers'a gidip inzivaya çekilmek üzere Paris'e doğru yola çıkmıştır.

Auvers'a vardıkdan sonra Van Gogh ile Dr. Gachet ilgilenmiştir. 1890'ının Temmuz'unda Theo'yu ve birkaç sanatçı dostunu daha ziyaret ettikten sonra Auvers'e dönmüş ve kendini tabancayla vurmuştur. Kendisini vurduktan 30 saat sonra ölen Van Gogh'un son sözleri "Keder sonsuza dek sürecek." olmuştur.

THEO'YA MEKTUPLARIYLA VINCENT VAN GOGH

Yağmur Dalaklı

Sanatı hayatına yön veren, çağın sanat anlayışını tepetaklak eden modern resmin gerçek anlamda kurucusu sayılabilecek büyük ressam Vincent Van Gogh, 30 Mart 1853'te Hollanda'da Brenda'nın güneyinde yer alan Groot-Zundert köyünde dünyaya geldi ve 29 Temmuz 1890'da Fransa'nın Auvers-Suroise kentinde hayatını kaybetti.

"Sanat kelimesinin şu tanımlamasını bir dinle, daha iyisi yapılamaz bence: Sanat doğaya eklenmiş insandır."

Yoksul bir ailede yetişen Vincent'in babası köy papazlığı yapıyordu. Annesi Cornelia ise çiftçi bir ailenin kızıydı. Vincent'in Elizabeth, Anna ve Wil adında 3 kız kardeşi; Cor ve Theo adında ise 2 erkek kardeşi vardı.

Theo? Olmanı isterdim, çünkü inan bana, küçük dertlerin de bir değeri var. İnsan kimi zaman üzgündür, öyle anlar olur ki cehennemde sanırsın kendini ama başka, daha güzel şeyler de vardır."

Resimle ilk tanışması 16 yaşlarında babasının önce onu La Haye'deki sonra Brüksel'deki "Goupil" galerilerine resim satış memuru olarak yetiştirmesi ile başladı. 1873 yılında galerinin Londra şubesine atandığında ev sahiplerinin kızı Ursula Loyer ile evlenmek istedi. Ancak işler istediği gibi gitmedi ve teklifi reddedildiğinde ilk ruhsal bunalımın içine girdi.

"Başka şeylere ilgim gittikçe azalıyor ve o ilgilerden kurtulduğum oranda, gözüm resimsel olanları daha çabuk yakalayabiliyor. Sanat inatçı bir çalışma istiyor, her şeye karşı bir çalışma ve sürekli gözlem."

1888'de Güney Fransa'ya, Arles'e taşındı. Arles'teki evini resim stüdyosu yapma hayali vardı. Absith'ten veya boya yemekten sarı renklere ayrı bir düşkünlüğü oldu. Düzgün düşünemez hale geldi, böylece deli mi dahi mi tartışmalarının ilk fitili ateşlenmiş oldu.

Daha sonra Paris şubesinde çalışmaya başladı. Burada da müşteriler ve üst yöneticiler ile yaşadığı anlaşmazlıklar sebebiyle oradan da ayrıldı.

"Oysa tüm renkler kimyası bu birkaç basit kuraldan daha karmaşık değil. Ve bunu açık seçik kavramış olmak, yetmişen fazla boya tüpüne sahip olmaktan daha değerli."

Brüksel'de ressam Ridden Van Rappart ile yolları keşişti; onun deneyiminden faydalandı, anatomi ve perspektif dersleri aldı. Kardeşi Theo onun resme yeteneği olduğunu fark etmiş ve bu konuda büyük destekçisi olmuştu.

"Dayanamıyorum artık Theo, yaşamın ağırlığına daha fazla dayanamıyorum. Unutmaya çalışıyorum, daha çok resim yaparak unutmaya çalışıyorum ama olmuyor. Kulağımdaki çıgıllara karşı koyamıyorum. Kendime zarar vermekten çok korkuyorum..."

Resim yaptığı ilk 6 yılda, tarzını bulmaya çalıştı, tekniğini geliştirdi. Theo'nun Paris'te Monet, Degas gibi ünlü izlenimci ressamların resimleriyle dolu bir galerisi vardı. Seurat'la tanışıp, noktalama tekniğini öğrendi, kendine uyarladı. Vincent artık renkleri keşfetmişti. Karanlık resimleri renklenmeye başladı.

Resimle ilgilenmek dışında lisan öğretmenliği ve kitap satıcılığı yaptı. İlahiyat dersleri alarak babadan kalma mesleğini madenlerde köy papazlığı ve rahip yardımcılığı yaparak devam ettirdi. Resimde sıradan bir konunun da sanatın gücüyle estetik bir şekilde ifadesinin mümkün olabileceğini kanıtladı. Sanata getirdiği en önemli yenilik ve tekniklerden biri çizgi halinde tuşlar ile çalışması.

“Melankoliden kurtulamamanın nedenlerinden biri bu işte; dostluğun, güçlü, ciddi sevgilerin, olabileceği yerde bir boşluk buluyor insan içinde, moral enerjisini kemiren bir düş kırıklığı duyuyor; sanki yazgı, sevecenlik içgüdülerine karşı bir barikat kurmuş, içimde bir iğneleme seli yükselip beni boğacak gibi oluyor. Ve haykırıyorsun: 'Daha ne kadar sürecek bu Tanrım!'”

Yaşadığı süre boyunca eserleri hak ettiği değeri göremeyen Vincent Van Gogh ölümünden sonra, Paris'te gerçekleştirilen Bağımsız Sanatçılar sergisinde eserlerinin teşhir edilmesiyle meşhur oldu. 37 yıl süren kısa hayatının son 10 yılına 2000'den fazla resim sığdırdı. Özellikle de ömrünün son 3 veya 4 yılında yaptığı tablolar ile resim dünyasının ölümsüzleri arasına adını yazdırmayı başardı.

“Tüm içtenliğiyle yaşayan, türlü dertlerle, bin bir düş kırıklığıyla karşılaşan, ama bunlardan yıkılmayan, bunlara boyun eğmeyen kişi, işleri her zaman rast gitmiş ve görece bir refah içinde yaşamış kişiden çok daha değerlidir.”

Hayatını kaybettiği senenin başında, çok sevdiği kardeşi Theo'dan bir mektup aldı. Theo'nun bir oğlu olmuştu ve adını eşi ile birlikte Vincent koymuşlardı. Bu habere çok sevinen Van Gogh, onlara özel bir resim hediye etmek istedi. Resimde Doğu kültüründe, badem ağaçları Şubat'ta çiçek vererek, baharın gelişini müjdeliyor. Tıpkı küçük Vincent'in doğumunu müjdeler gibi.

“Çoğu insanların gözünde neyim ben değersiz birisi ya da tuhaf, aykırı, hoş gitmeyen bir adam toplumda kendine bir yer bulamamış, yer bulamayacak bir yaratık, yani hiçten de aşağı bir şey.”

Van Gogh son resmi olarak bilinen “Kargalarla Buğday Tarlası” isimli resminden özellikle olmasa da Theo'ya mektuplarında bahsetti. Mektuplarında mavi gökyüzü altında sarı buğday tarlalarının yarattığı kontrastın çok ilgisini çektiğinden, kızgın gökyüzü altında, rüzgârdan şişmiş buğdayların verdiği enginlik hissinden son olarak bunun yalnızlığını, üzüntüsünü çok iyi ifade ettiğini düşündüğünden bahsediyordu. Gerek Theo ile gerek dostlarıyla olan mektupları Van Gogh'un yalnız bir adam olmadığının en güçlü kanıtıydı.

“Evet anılar ölmüş değil, yalnızca uykuda. Ve bunlardan bir hazine toparlamak hiç de kötü değil.”

İllüstratör / Çizer
Esra Nur Küçükçaya

İllüstratör / Çizer
Esra Nur Küçükkaya

TAVŞAN UYKUSU

Badel Kenet

Yazma gayreti gösterdiğim her şeyi en önce okuyan sevgili dedemin hatırasına. Seninle ben, güzel anıları zamanın bir yerinde tekrar tekrar yaşıyoruz.

Bir tür tavşan uykusu bu, biliyorum.

Uykuya dalacak gibi oluyor ama asla dalamıyorum. Tedirginliğimin sürekliliğiyle, lambadan çıkacak o cızırtılı sesi beklemeye mahkum, yatakta oradan oraya dönüyorum. Elbette çatı katındaki odamdan, hanın en alt katının tavanından sarkan tek ampülün sesini duyabilmem mümkün değil. Ben sadece bunun vaktinin yakın olduğunu biliyorum. Pek yakında söneceğinin farkındayım.

Akşam yemeğine kadar yatakta dönüp durdum. Vakit geldiğinde hancı da bizimle birlikte oturur bu masaya nasılsa. Belki o da farkındadır... Patates yiyenler*, odalarından birer birer inip pazar tezgahından bozma masaya oturdular. Kimseyi tedirgin etme niyetinde olmamama rağmen göz ucuyla ampulu kontrol etmekten alamadım kendimi. Hancı önümüze, bir tepsi köz patatesi bırakana kadar gözlerim ampül ile masaya düşen sarı ışık hüzmeleri arasında mekik dokudu. Patates yiyenler, sofrada konuşmazlardı. Çürük dişleri ve kömüre bulanık parmak uçlarıyla ıslı kabuğu sıyırıp kıymetli, sarı eti kemirip kabukta kalan artıkları emiyorlardı. Ampülün ışığı, derisi erimiş parmakları arasında tuttukları patateslere vuruyordu. Patatesler altın gibi parlıyordu nasırlı ellerin içinde. Hancı dahil, masada benimle birlikte beş kişi ufakık taburelerin tepesinde kuklalar gibi oturmuştu. Çizgili pijamalarımız bir örnek, benimki onlarınkinden daha yeni... Patatesi ağızından çekip sanki ilk kez görüyormuş gibi baktım; ellerim de onlarınkinden çok daha temiz, yine de nasırlı. Son lokmasına kadar sıkıca tuttular toprakla kaplı içi boş kabuğu. Patates yiyenler, sofradan birer birer kalkıp odalarına dönmeden önce hancı ışığı kapattı. Yukarı çıkmak için acele etmiyordum. Gözlerim karanlıkta tavana kaydı, pek yakında kalıcı olarak söneceğinin farkındayım.

Bu gece... Evet, bu gece yapacaktım. Ampülü çalmamın gerekliliğini anlayabileceklerini sanmadığımdan patates yiyenlere niyetimi izah edecek değildim. Çünkü patates yiyenler, muhtaç oldukları o pek kıymetli yumrularını avuçlarında tutmaya çalıştıkça, körelmiş hayatlarını da vakur bir çabayla daim ettirmeye çalıştıklarının farkında değillerdi. Ve bu titreyen, vızıldayan küçük cam kürenin tek vazifesi de başımızın üzerinde sallanıp yüzlerindeki halkaları ve ellerindeki pörsümüş damarları aydınlatmak değildi. Dışarı çıkarken sessiz olmak için çaba harcamam gerekmedi. Çıplak ayaklarımı mı yoksa aksayan bacağımı destekleyen ceviz ağacından bastonumun hayali mi güvürlü yapacaktı? Paltomu omzuma atıp sokağa atıldım, güvelleri bile doyurmazdı belki ama rüzgardan korurdu. Kent merkezine kadar toprak yolda bata çıka ilerledim. Kaldırım insanların yaşadığı mahalleye varmadan öncesine kadar büyük bir soğukkanlılıkla adımlıyordum. Birkaç kaldırım insanı hızlı adımlarla yanımdan geçip giderken başlarını kaldırıp bak-salar da ne benimle konuşacak ne de neden burada olduğuma kafa yoracak vakitleri olmadığı belliydi. Uzakta gördüğüm yıldız ışıkları, ana caddeye girmemle heyecanımı uyandırdı.

* "Yazar burada Vincent van Gogh'un Patates Yiyenler adlı eserine, gönderme yapıyor."

Sokağa cömertçe serpilmiş diz hizasına ancak ulaşan cüce lambalar arasında dolanan insanların görüyordum karanlıktan, onlar henüz farkında değillerdi benim. Doğrudan baktığım ışık kaynakları artık gözümü kör ediyordu. Yerden mantar gibi bitmiş lambalar, her iki adımda bir irili ufaklı cam küreler kristal gibi ışıyor; kaldırım insanların yolunu aydınlatıyordu. Yüzlerini pek seçemiyordum, bir yerden sonra herkes birbirine benzemeye başlıyordu zaten. Yürüyüşleri aynı, giyinme tarzları da öyle... Konuşukları dile yabancılık duyuyordum. Telaffuzları farklı ve aceleliydi. Zamanları pek kıymetliydi, bu ışıklar da bunun içindi ya. Taşlarından lambaların filizlendiği bu iyi aydınlatılmış kaldırımlar görüyordum ki kenti belli etmeden örüyor, onları zahmetsizce gitmek istedikleri yere ulaştırıyordu. Başımı öne eğip yürümeye devam ettim. Eğilmekten yay biçimini almış sırtımda bir kambur taşımaya başladığımdan, bir yerden sonra gördüğüm tek şey adımlar oldu.

Sokak lambalarının ışıkları gıcır gıcır ayakkabılara, cilalı ayakkabılara, yeni boyanmış ayakkabılara, yeni alınmış ayakkabılara vuruyordu. Okumam olmasa da sadece ayaklara bakarak pek çok şey okuyabileceğimi keşfettim o an. Bu kaldırımlara egemen ayaklar, cüretkarca arşınlayıp geçiyorlardı altlarındaki toprağı... Kaldırımlar bana yabancı, ben sadece çıplak ayaklarım çizgilere basmadan yürüyüp gitmek niyetindeydim. Gözüme yere saçılmış yumrular ilişti. Kaldırım insanları ezip geçmeden önce yerlere saçılmış patatesleri toplayıp cebime attım. El arabasının tekerleklerini ve yanında dikilen satıcının kirli ayaklarını gördüm. Ses etmedi, düşen bu patatesleri satma gayretine zaten girmeyecekti. Caddenin sonunda çıkmaz sokağa girdim. Rastgele seçmedim bu sokağı. Çocuk parkı burası, pek kullanıldığı yok. Metal gövdeli uzun kaydırak yağmurla, rüzgarla yaş alıyordu belli ki. Kaldırım insanları kusur kabul etmez ama pekala görüyorum salıncak zincirlerine tutunmuş pası. İşte bu yüzden buradayım. Tahmin ediyordum ki, parkın ampullerinden birini söküp almam kimseyi gücendirmeyecek, lambaya kimin niçin zarar verdiğini anlamak için boşuna kafa yormayacaklardı. Vicdanım rahattı da üstelik. Şu anda ben ancak ağızının suları akararak baktığı ağacın etli meyvelerinden birini koparıp alan bir çocuk kadar suçlu sayılabiliyordum.

Lambanın kafasını bacaklarımın arasına sıkıştırarak ampülü yuvasından sökmeye başladım. Suçsuz olduğuma iknaysam nedir bu kulaklarımdaki uğultu? Bir yandan ampulu çeviriyor bir yandan etrafı kolaçan ediyordum. Hayır, suçluluktan değildi bu telaş kanımdaki. Birkaç tur çevirmemle ampülün avuçlarıma düştüğünü hissettim. Bu yakalanma korkusuydu... Öyle görünür vaziyette oturuyordum ki lambaların arasında, neredeyse çıplak gibiydim. Görüşüm yarı kör bir halde omzumun arkasındaki bir noktaya odaklanmışken aniden hareket eden karaltının bir gölge olduğunu anladım. Hayır, ampülü çalmama mani olunmayacaktı! Bakışlarımı kararlılıkla, avuçlarımda tuttuğum sıcaklıktan duyduğum muazzam hazzla yönelttiğimde nefesim kesildi. Bir kaynağa bağlı olmaksızın ampül hala yanıyordu. Hala ışığıyordu! Güneş gibi parlayan cam küre avuçlarımdan ışık saçıyordu. Dehşet bir mutluluk duyduğum. Delilikti bu! Patatesleri derhal boşalttım cebimden, patates sadece karni kazındırdı.

Paltomun cebine sarılmış halde hızlı adımlarla geldiğim yöne döndüm. Her birkaç adımda cebimi açıp görme ihtiyacı duyuyordum ampulü. Işığı görme, ışığa dokunma ihtiyacı karşı konulamaz bir biçimde beni sarmalıyor, zihnime tırmanıp benliğimi bütünen sarsıyordu. Sert bir bedene çarpınca başımı kaldırdım. Kalabalığı çığ gibi büyüyen cadde- nin telaşı görkemli denizin hiddeti gibi kabarmıştı. Ampulü kalabalıktan sakındım cebime attığım elimle, parmaklarım arasındaydı ama dokunmak asla yetmiyordu. Görmeliydim. Görmeden nasıl bilebilirdim? Ampulün sarı ışığı bakışlarımı anlamsız şekiller lekeleyene kadar gözlerimi ayıramıyordum cebimdeki küreden. Aksayan bacağımdaki denge kaybıyla birkaç kişinin ayağına bastım. Fark edildiğim an görülüyorum da. Kaldırım insanların tuhaf bakışları altında, ayaklarıma vuran ve parmaklarıma değen ışıklarla beceriksizce yönümü bulmaya çalışıyordum. Kalabalık

etrafımda dönüyor, dönüyor, dönüyordu... Girdapta, bir çember* deydim. Kalabalık daha hızlanarak dönmeye devam etti. Ayaklarımdaki yer kaydığında sokak lambalarının arasına yere serildim; yücelikleri altında eziliyordum. Kaldırım insanları çiğneyip geçti gevşek bedenimi. Bir tür tavşan uykusu bu, biliyorum. Beni var eden ışıkla karıncalanıyor kafamın içi. Gözlerimi kapadığımda göz kapaklarımda ışık lekeleri... Ellerim uyuyor. Sarhoşluğuma teslim oluyorum. Sonunda teslim oluyorum karanlığıma. En sonunda.

SANATIN RENGİ

İlknur İşcan Kaya

Boş iskemle yalnız oda
Yalnız ruhla...
Duvarlarını süsler kimliğin resmi
Tahta masa ile aynı çerçevede...

Birbiriyle çekişir bulutlar
Çelişir günler...
Kasvetli resmin parçasında
Parlar yıldızlar
Yansır gözlere yakamozlar
Umutla açar susuz başaklar
Vazolardan taşar...

Sırtını döner kendine acıyan hislere
Karanlığı izler baykuşlar...
Yok olur gidişlerle,
Yalnız eşyalar, yalnız ruh...

Başı döner çiçekli dallarının
Kırmızı üzüm bağlarının
Ayçiçeklerinin...
Ayaklar çekilirken sessizliğe.

İllüstratör / Çizer
Işıl Sevilmiş

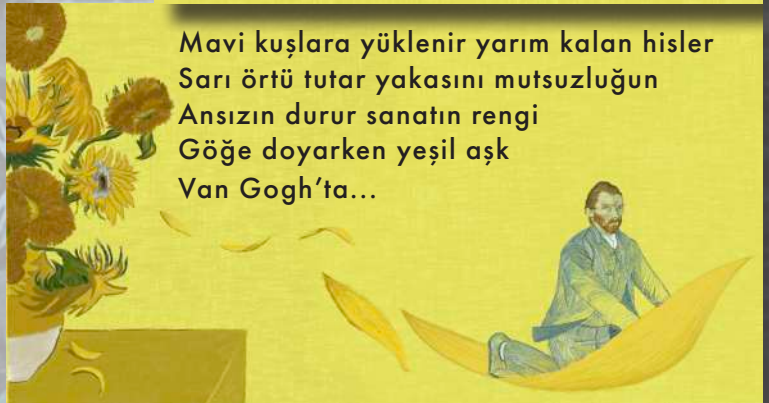

İllüstratör / Çizer
Hayriye Kargı

Biter ömür
Her fırçayla tazelenirken
Ve cılız tutkularla tükenirken...

Zambaklar türer kuru buğday tarlalarında
Arabalarını çeker arabacı iç huzura
Atlarını sürer güneşli baharlara
Gökyüzüne varır hayaller
Çitler gerisinden uzar
Uzar merdivenler...

Mavi kuşlara yüklenir yarım kalan hisler
Sarı örtü tutar yakasını mutsuzluğun
Ansızın durur sanatın rengi
Göğe doyarken yeşil aşk
Van Gogh'ta...

BİTİK

ADAM

Bütün günlerim tekdüze bir şekilde akıp gidiyordu. Uyanıyordum, kitabımı okuyordum, belki biraz yürüyüşe çıkıp varoluşumun amacını düşünmeye çalışıyordum. Yürümeye başladığım vakit sanki ben adım atmıyordum da yeryüzü benim ayaklarımın altından kayıyordu. Gideceğim yeri ben seçemiyordum da önceden belirlenmiş kurallar beni o noktaya götürüyordu. Yine derin ve tehlikeli düşüncelere dalıyorum fakat bu düşünceler bana amansız bir keyif veriyor. Özgür bir irademiz var mıdır yoksa bütün eylemlerimiz başı ve sonu ayarlanmış bir şekilde belirlenmiş midir? Galiba irdelemem gereken kavram Spinoza'nın 'Determinizm' kavramı. Evrenin işleyişinin belirli yasa ve kuralları vardır, bunun dışına çıkması mümkün değildir. Yani özgür bir irademiz yoktur. Özgürlük sadece bir yanılsamadır. Hiçbiri-miz tam anlamıyla özgür değiliz, bu bir gerçek. Bizi yö-neten tiranların istediği ve izin verdiği ölçüde özgürüz. İstedğin şeyi yapabilirsin fakat istediğin şeyi isteye-mezsün Bütün olay bundan ibaret değil midir? Market-ten istediğimiz keki seçme özgürlüğü değil tabii bu. Toplumumuzun büyük bir kısmı otonomluktan mahrum kalıyordu, belki de bunu kendimiz seçiyorduk çünkü otonomluk kolay ve basit bir şey değil, çaba gerektiren bir şey. Çok az sayıda insan hayatını otonom bireyler olarak devam ettirebiliyor, ne mutlu onlara. Biraz olsun düşünmeyi bırakıp yürüyüşüme devam ediyorum. Hafta boyunca yağan kar halen yollardan ve kaldırımlardan kalkmamış. İki küçük çocuk babaları ile beraber kar topu oynuyor. Bir an için kendimi hayal ediyorum bu olayın içinde fakat korkuyorum. Bu kadar lğrençlikler ve pislikler ile dolu bir dünyaya çocuk getirme fikri ne kadar doğru olurdu bilemiyorum. Bu düşüncelerim yüzünden belki de hayatım boyunca yalnız ve sefil bir yaşam sürmeye mecbur kalacaktım. Bütün bu düşünceler ve fikirler boğuyor beni, boğuyor ve canımı acıtıyor. Daha fazla düşünebilecek gücüm kalmadı, düşündükçe vücudumun direnci kırılıyordu ve ruhum daralıyordu. Hava kararmaya başlıyor ve artık ruhumu emen, beni içten içe boğan dört duvarımın arasına girme vaktim geldi. Masamın üzerinde Thomas Bernhard'ın bir kitabı var. Odamın içindeki türlü türlü bitkiler bana az da olsa huzur verebiliyordu. Bir canın sorumluluğunu almak çok heyecan verici, bir o kadar da büyük bir görev. Onlarla konuşup, dertleşebiliyorsun ve insanların aksine onlar seni yargılamıyor. Sahiden bu insanlar.... Yeryüzüne gelip gelebilecek en tehlikeli ve çekilmez yaratıklar. İnsansız bir dünya hiç de fena olmazdı. İnsan olmadığı zaman acı ve keder de olmazdı belki de. Daha fazla düşünüp, kederlenmeden Thomas Bernhard'ın sözleri ile bitirmek istiyorum bu günümü. Bitirip de uyumak. Uyuyup da benliğimden kaçmak.

"Yaşamayı biz seçmedik, kendimizi birdenbire burada bulduk ve o anda üstümüze sorumluluk yüklendi. Dayanıklılık kazandık, bizi artık hiçbir şey yıkamaz. Artık yaşama tutunmaya çalışmıyoruz, ama yine de onu kenara atıvermiyoruz."

Hamza Akarsu

NİYET

Öykü Öz

Av veya avcı olmadığım
Bir şiir yazmaya çabalıyordum
Katil ya da kurbana dönüşmeden
Sözcüklerimi çıkarmaya çalışıyordum
Dudaklarımdan

Ve imkansızdı
Konuşmak
Bir cam parçasını yutmadan
Üstelik
Ensem üzerinde bir canavar konuşlanmıştı
Yavaş
Ölümçül
Diyordu ki
Sahip olduğun yegane zırh
Derin, kemiklerin, kemiklerin
Kanın, buz mavisi akıyor
Donmuş, donakalmış

Bir şiir yazmak istedim
Her gün aç karna içilen bir zehirdi
Beynimi kazıyan
Bileğime öylesine atılmış bir çizik
Karşıları kelimelerimi
Göz kapaklarımda ardında
Yıldızlar gizlenirdi
Hem sönmüş kibritlerin kabrinde
Dans etmemiştim henüz

Bir şiirin peşine düştüm
Tadı susuzluğa benzemeyen bir
Hayal kırıklığıydı
Beni durduran
Ancak
Kirazdan küpe yapan bir çocuk gibi
İhanete yenilmemişim sabaha karşı

Bir şiir yazmayı bekledim
Ama ruhu olan her gül goncası
Koparılacaktı bu şiirin sonunda

Ve şiir
Doğum ile ölüm arasındaki
Kısacık bir andan
Başka bir şey değildi

KIRIK KIRMIZI LEKE

Abdullah Arslan

Çocukluğum boğazıma yapışıyor,
Doksanlardan kalma bir hesap görülecek.
Yutduğum şiirlerden ezberlediğim,
Bavulumun gizli bölmesinde naftalinlediğim,
Geçmişimin kırmızı lekeli kancası...

Okul bahçesinde,
Gri, şekilsiz, özensiz parke taşlarından
Kırmızı lekeli olan,
Benim, geçmişim, acım...

Sekiz yaş şımarıklığım,
Mavi önlüğü
Ve kırmızı tokasıyla konak yavrusu kızın
Elinden kapığım
Yaldızlı mendilin saçaklı kenarına takıldı çocukluğum.
Ağızda önlenebilir bir heyelan,
Küfürlerle, ağlancalarla yere yığılan,
Çocukluğumun en beyaz parçasına baktım.

Kırık dişim, kırmızı lekem, sekiz yaşım...
Ne zaman bir deri koltukta
İnilse bavulumun içine
Bir utangaçlık kamaştırır ruhumu.

Utangaçlık diyorum,
Utangaçlık en mutlu anımda bile
Anamın üç kardeşe üçe böldüğü tek yumurtadan
Sarınsını bana ayırması gibi
Utangaçlık karabasan gibi.
Sınıf başkanlığı kavgasında
Yırtılan mavi önlüğümün
Abeceli kanlı yakasına çöküyor.

Kırık dişim, kırmızı lekem, utangaç mendilim...
Parkede bıraktığım kırmızı kan damlası,
Esmer saçları bukleli öğretmenimin
Yanağımda bıraktığı sıcaklıkla buharlaştı
Taşta kalmayan bavulumda kaldı.

Çocukluğum boğazımı kesti
Hesap görüldü.
O kızdan, o şımarıklığımdan kalma,
Bavulumun gizli bölmesinden
Çıkardığım mendil durdurdu
Çocukluğumun kanayan tarafını.

Çocukluk kanar mı?
Kırık bir dişle 25 yıl yaşanılır mı?
Kanarmış ama yaşanılmazmış.
Bir fotoğraf çekiminde
Gülümsemişim, tamamlanmışım,
Ama utanmamışım...

YOLUNU KAYBETMİŞ SAAT VE KENDİ ÇİZGİSİNDE AKAN ZAMAN

Açelya Daştan

Yolumun ayrılığa çıkacağından habersizken ona bir doğum günü hediyesi aldım. Saat almayı tercih etmiştim çünkü saatin özel bir anlamı vardı. Hayatımızdaki en önemli şeylerden birini –zamanı- hatırlatırdı bizlere. En kıymetli, en geri döndürülemez olan o şeyi...

Yitip giden zamanın telafisi olmadığını biliyordum, zamanla her yaranın iyileştiğini bildiğim gibi... Neye ve kime ne kadar zaman ayırdığımı geleceğimi şekillendirdiğini biliyordum, en güzel şeylerin zamanla geldiğini bildiğim gibi... Bazen zamana karşı yarışıyordum; bazense o zaman hiç geçmesin istiyordum. Her ne olursa olsun şunu biliyordum ki birine ayırdığım tek bir zaman dilimi kendi hayatımdan da eksilttiğim bir zaman dilimiydi. Bu yüzden saat aldım ona. Ona ayırdığım her zaman diliminin, geçen her saniyenin benim için önemini vurgulamak adına bu hediye seçtim. Ayrıca benim için saatin sembolik bir anlamı da vardı. Saatin akrebi beni temsil ediyordu, yelkovanı ise onu. Yelkovan nasıl ki akrebin etrafında dönüyorsa ve yelkovanın ilerleyişine karşılık akrebin ilerleyişi ne kadar azsa; benim de onun etrafındaki hareketim o kadar azdı ve o benim etrafımda dönüyordu ama neticede akrep yine de akrepti. Doğası gereği sokardı. Onu her geçen gün bir akrep gibi yiyip bitirdiğimi aktarmaya çalışıyordum belki de...

İstedim ki o saat onun kolunda takılı olduğu sürece zamanımız birlikte aksın. İstedim ki o saat onun kolunda takılı olduğu sürece herkesten ayrı, başka bir dünyada, farklı bir zaman diliminde sadece ikimiz olalım. İstedim ki o saat onun kolunda takılı olduğu sürece kıymetli zamanımızı sadece birbirimiz için feda edelim. İstedim ki... İsteklerim gerçeklere yetemedi. Zaman kıymetli olmasına kıymetliydi ama acımasız olduğunu unutmuşum. Zaman benim istediğim anlamından uzaklaşmış, bizi yaralı bir hale getirmişti. Zamanla iyileşiriz sanırken zamanla öldürmüştük birbirimizi. Böylece o saat yeni bir anlam kazandı. Zamanı nasıl kötüye kullandığımı gösterdi bana. Zamanla kendimi nasıl çürüttüğümü, nasıl çürütüldüğümü... Sonra o saat bana ders verdi. Zamanımı inanmadığım, gerçek bir sevgiyle bağlı olmadığım hiçbir şey için harcamamam gerektiğini öğretti. Her geçen saniyenin ömrümden giden ve bir daha ne kadar istersem isteyeyim geri döndüremeyeceğim bir an olduğunu yüzüme çarptı.

O saati çok başka amaçlarla aldım, mutlu anılara kapı açsın istedim ama o saat görevini gerçekleştirmedi çünkü "zaman" doğru değildi. Zaman çok kıymetliydi ve her şey için doğru bir zaman vardı. Hevesle aldığım o saati ona veremedim çünkü "zamansız" bir ayrılık gerçekleşti. Hayatın zaman algısı benim zaman algıyla aynı değildi. Saat sahibini bulmadı ama zamanla her şey yerine oturdu.

İllüstratör / Çizer
Işıl Sevilmiş

İŞSİZ ÇİVİ DELİĞİ

Miray Palazlı

Ay ışığının silüeti yansıyor bedenime
Omuzlarımdan süzülüyor bir şal gibi
Yayıyor odama.
Gölgeleri düşüyor peşi sıra eşyaların.
Duvardaki saat mesela
Üçe yakın.
Soluyor ama her dakikasında bir saniye daha...
Usluca uzanıyorum ışığa.
Kurutulmuş gündüz serinliğinin
Huzuru var soluğumda.
Rüzgar kıyıya vuran deniz gibi
Çarşaf çarşaf hayatımı dalgalandırıyor.
Düğüm düğüm olmuş can kırıkları,
Rüzgarlanıyor ...
Çözülüyor, pencereden dört bir yana,
Keskin şefkatiyle okşuyor onları gece.
Mahur bir beste yankılanıyor dudaklarımdan,
Masanın üzerindeki çiçek cenazesi
Yaprak yaprak dökülürken.
Yanıbaşımdeki aynanın sırrı bozulmuş
Hep aynı sırrın yansımaları sergiliyor,
Takılı kalmış bir plak gibi.
Yaşanmışlıkların gürültüsünden
Susmuş saat.
Dakikalar dikili kalmış meğer üçte
Durmuş yelkovan ...
Artık duvarda işsiz bir çivi deliği zaman!

İllüstratör / Çizer
Zeynep Tuğçe Çelik

ALTIN ÖRÜKLÜ KIZ ÇOCUĞUNA

Azad Ceylan

Daha altı yaşında
Altın altı örüğüne
Örüklerinde altı plastik kelepçeyle başlamışsın okula.
Saçların tutsak ama özgürlükleri kalem tutan ellerinde
Değiştiriyorsun ilmek ilmek kaderini
Belki de yazılması gerektiği gibi yazacaksın kaderini.

Saçlarının tarihi
Örüklerin özgür kalınca yazılacak
Senin kaderinin değişmesiyle değişecek kaderimiz
Önce saçlarımız sonra da yüreklerimiz özgür kalacak.
Saçlar rüzgarda, ellerimiz ise halay başlarında sallanacak
Bir annenin üç zılgıt sesi eşlik edecek halayımıza
Ve halayımız erg(k)en ölen kızların düğün halayı olmayacak.

Durma devam et
Elinde kalemler
Elinde süngü taşıyan bir asker gibi savaş
Tel tel her cephede
Kurtar onları kelepçe kısırcısından
Bağımsız bir ülkenin şanlı bayrağı gibi göklerde çırpınsın
Saçların beline uzansın
Sen de
Bir çınar gibi güçlü
Bir selvi gibi hür
Bir ahlat ağacı gibi sabırla
Geleceğe uzan
Senin geleceğin bizim
Bizim geleceğimiz ülkenin geleceği olsun.

Harf harf, hece hece
Haykırarak oku
Sesin keklik sesleriyle
Karaca sesleriyle bir olsun
Yankılansın yalçın dağlarımızda
Bir çığ gibi doldursun uçurumları
Ve tarihin kız çocukları için yazdığı kirli sayfaları kapatsın.
Kar beyazlığında acar sayfalar açılınsın.
Artık altın altı örüğün yazılan değil de yazdığın kaderi yaşasın.

Bunlar Medusa'nın saçları değil
Lanet taşının üzerinde
Örüklerinin ucunda sallanan
Yılan başları değil
Artık çırılçıplaktır tarihin sayfaları önünde
Çünkü örüklerin bir anne emeğidir
Kutsallık taşları üzerlerinde
Kutsalını öp ve kutsal bir kitap gibi taşı başının üstünde.
Artık kaderin başkasının değil senin minnacık ellerinde.

İllüstratör / Çizer
Gül Kara

BEN VE SADIK DOSTUM SÜPÜRGE

Hakan Özdemir

Biz kim miyiz? Bizler sokakların koruyucuları, ejderhaların anası olan, çöplerin düşmanı, temizlik görevlileriyiz. Halk dilinde çöpçüleriz.

Bizler bu toplumun gizli kahramanlarıdır. Aslında çok ciddi bir insan değilim hatta hiç ciddi bir insan değilimdir. Çünkü toplumda hep hor görülen bir tabaka olduk. Kim çöpçü olmak ister ki? Çocuğum yok ama olsaydı babam çöpçü diye gurur duymazdı herhalde. Her neyse yine insanların arasında hayalet gibi işimi yaparken dört gündür süpürdüğüm sokağın köşesinde, kaldırımın üstünde saz çalan bir adam dikkatimi çekti. Adamın amacını bir türlü anlayamadım. Galiba adamın önüne para da atıyorlardı. Sonuçta sokak sanatçıları değil mi? Ne hali varsa görsün adamdaki derde bak bel! Biz burada uğraşalım akşama kadar, insanların pisliğini temizleyelim adam gelsin saz çalsın, millet önüne para atsın. Ne güzel İstanbul be...

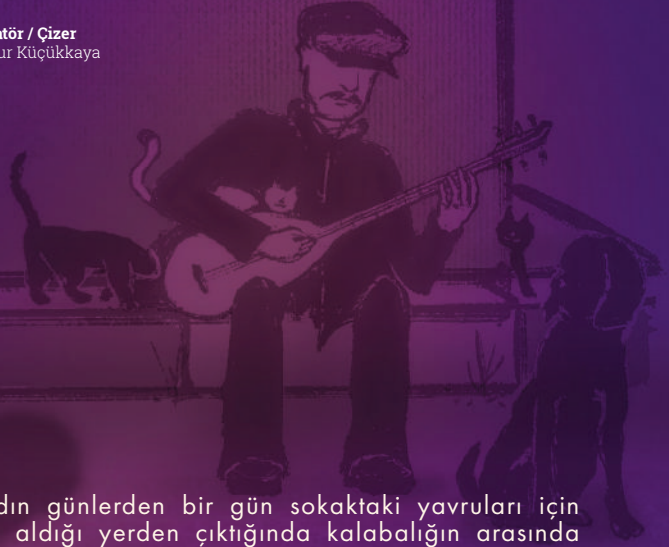
Bu yeni görev yerim; yani benim alanım olan sokakta bir kumrucu vardı, oraya uğradım. Kapının önüne üstüne zimmetli bana her daim yoldaşlık eden, sadık atım olan süpürgeyi bıraktım. Karnımı doyduktan sonra dükkandan çıktım. Hava güzel, güneş tepede temizlik için tüm saha koşulları uygun.

Daha sonra tekrar başladım sokağın bir ucundan diğer ucuna, insanların sokaklara bizler için bıraktıklarını süpürmeye. En çok karşılaştığım sigara izmaritleriydi. Neden içtiklerine bir türlü anlam veremiyordum. İyi ki geçen hafta sigaraya zam yapılmıştı. Belki azalırdı insanların kendini zehirlemesi. "Ne kadar düşünceli bir hükümetimiz var. Allah başımızdan eksik etmesin." dedim kendi kendime. Daha sonra 3 adım ötedeki çöp kutusunu ve ayağımın dibindeki kola şişesini fark ettim. Onu da farasına doğru süpürdüm ve sokağımın temizliği bitmek üzereydi. Mesaimin bitmesine de bir saat kalmıştı. "Bugün de biraz eksik çalışayım bir şey olmaz." diyerek çay ocağının yolunu tuttum.

Çay ocağına giderken insanların ne kadar mutlu olduğunu ya da mükemmel bir yalancı olduklarını düşündüm. Baksana herkes gülüyor, geziyor, eğleniyor hatta şuradaki saz çalan adamın bile keyfi yerinde baksanıza. Ben de saz sesine doğru yöneldim. Sesi kötü veya komik ise akşam kendime bunu hatırlatıp arkadaşlarıma bir stand-up gösterisi düzenleyebilirdim. Pek çok arkadaşım yoktu ama neyse. Yanına vardığımda sesi çok da kötü değildi ama bu durum insanların onun önüne para atmasını gerektirmezdi. Yine kazandığı parayı kıskandım. Hatta sinirlendim diyebilirim. Sonuçta benim kadar emek veren bir insan değildi. Adam çalmaya devam ediyordu, bense üç dört adım uzaklaşmışken karşımda bir köpek gördüm. Kedi ve köpek korkutmayı çok severdim. Sopamı havaya kaldırmamla hepsi kaçardı benden. Zaten sinirliydim, keyfim yerine gelsin diye sopayı biraz oynatmamla köpeğin hırlayıp kaçması bir oldu. Tam o esnada arkada çalan sazın sesi kesildi, döndüm bakıtım ne oldu diye. Adam bana bakıyordu. O an fark ettim ki adamın gözleri görmüyor. Ama neden kesmişti ki saz çalmasını? Benim köpeği kızdırmamı dert etmişti galiba kendine. Daha sonra yoluma devam ettim. O an aklıma geldi, buna para veren insanlar türkü söyleyip, saz çaldığı için değil kör olduğundan dolayı veriyorlardı. Buna daha çok içerdim. "Keşke kör olsaydım, o adam kadar rahat olsaydım ve oturduğum yerden para kazansaydım." diye düşündüm.

Çay ocağına oturduğumda genç çırak bana oraletimi getirirken yan taraftaki kitapçı ağabeyi gördüm. Saz çalan adamı kesiyordu uzaktan uzağa. Onun da benim gibi düşündüğüne emin olarak "İnsanlar bu işin kitabını yazmış. Baksana ne güzel oturduğu yerden parayı cukkalıyor. Adam mutlu, parası geliyor. Daha yeni köpeği korkuttum diye bana baktı sanki tek derdimiz köpekmiş gibi." dedim. Kitapçı ağabey yavaşça doğruldu ve sözlerini bitirene kadar gözümün içine bakarak anlatmaya başladı. "Bak kardeşim sana bir hikâye anlatayım." diye söze başladı. "Zamanında birbirini seven bir çift varmış. Kadın sokak hayvanlarını çok severmiş. Sokağındaki hayvanları evindeki yemeklerle beslediği yetmezmiş gibi yan sokaklar, mahalleler ve elinin ulaştığı yerdeki hiçbir sokak hayvanı aç kalmamasın diye uğraşmış. O sokak hayvanlarının annesi gibiymiş. Hiçbir zaman onlara hayvan muamelesi yapmayıp onlara 'Benim sokaktaki yavrularım.' dermiş. Bu kadın hayvanları ne kadar seviyorsa bu adam da karısına o kadar âşıkmiş.

İllüstratör / Çizer
Esra Nur Küçükaya

Kadın günlerden bir gün sokaktaki yavruları için mama aldığı yerden çıktığında kalabalığın arasında kalmış. O gün kesilen ağaçlar için eylem varmış ve eylem kontrol altına alınmaya çalışırken izdihamda arada kalmış ve dengelerini kaybedip yere düşmüş. Kafasını sert bir şekilde taşa çarpmış ve hemen oracıkta son nefesini vermiş. Kocası bu haberi alır almaz deli olmuş. Karısının ölümünün ardından onun anısını yaşatmak için, kadının sokaktaki yavrularını sahipsiz bırakmaya çabalamış. O kadar çok ağlamış ki gözlerinin karası düşmüş, kör olmuş. O gün bu gündür karısının son nefesini verdiği yerde, karısının en sevdiği türküyü söyleyerek üç beş kuruş kazanmış. Kazandığını da, karısının sokaktaki yetimlerini sahipsiz bırakmamak için harcamış. Şimdi dön bak arkadaşım ve düşün, o köpeği korkuttuğunda, adamın o kör gözlerle sana neden baktığını daha iyi anlayacaksın. Sen o adamın yavrusuna dokunmak istedin. O adamın parasına laf ettin. Umarım bu hikaye sana bir ders olur. Bundan sonra insanların hayatını bilmeden yargılamazsın. İnsan, hayvandan konuşmakla üstündür. Ama doğru konuşmazsan hayvanlar senden üstün olurlar. Hadi şimdi yolun açık olsun." diyerek beni oradan gönderdiğinde, mesaimin bittiğini fark etmişim. Elime aldığım süpürge benden farksız olmadığını, yaptığım hatanın büyüklüğünün farkına vardığımda, hayatı artık daha ciddiye almam gerektiğini anlamışım. Artık bambaşka bir hayat bekliyordu bizi. Beni ve süpürgeyi...

MAVİ GÜLÜŞLER

Fırat Agace

Sen gülünce...
Evet gülünce sen, evet sen gülünce..
Gülünce, gülünce. Sen, sen gülünce
Mavi gülüşlerin vardı yağmurları yaz ortasında çağırın.
Bir baykuşu uyandırırdı taze uykusundan her gece.
Erguvanı severdin, bense maviyi; ayazı isterdin, bense maviyi;
Mavi bulaşmış dişlerine, dişlerin mavi, gülüşlerin masmavi.
Evet sen gülünce, gülünce sen...
Şiirler mavi kokar, herkes mavi bakar; maviye boyanır evler, yollar, canlar, en leylim anlar.
Çatılarda mavi dilli bir kedi oynar.
İsmi mavi, cinsi mavi.
Çocukça oyunlara bulaşmış adın
Kanımca her sokak başında sayıklanır adın.
Tadın renk vermiş meyvelere,
Baharda açan leylaklara.
Mavi renge boyanmış pervaz diplerinde seni konuşuyorlar
Adını sayıklıyor, mavi diye ayıplıyorlar.
Evet sen gülünce, gülünce sen...
Emlak piyasasına sızmış adın
"Maviye bakan evler, maviye açılan sokaklar, maviye dayanan apartlar."
Anemonlar yaz ortasında inen yağmurlarla coşarken
Menekşeler saksılarda raks ederken.
Seni görmeyen gözler, siyah diye suçlarken.
Adını anımsamayanlar beyaz diye düşlerken.
Evet sen gülünce, gülünce sen..
Halik seni halk etmiş, mavi diye har etmiş.
Adın sayıklanır olmuş düşlerde
Kimisi büyük, kimisi ufak evlerde.
Maviyi soruyorlar, gözlerimden yüzüme yayılan maviyi mi?
Bir renk değildir, mavi huydur bende.
Ve benim yetinmezliğimdir
Ve herkesin yetinmezliğidir belki
Evet sen gülünce, gülünce sen...

İllüstratör / Çizer
Selen Erdoğan

GERİ DÖNÜŞÜM KUTUSU

Ahmet Rifat İlhan

ne zaman ölmüş sayılır,
kullan at benliğin?
Yaşamaya yeniden başladığında
kes yapıştır hayatını,
yeni bir bedenle.
o yüzden değil midir
çöp kutusuna,
geri dönüşüm kutusu denmesi?

bir bitki ne zaman ölmüş sayılır,
çiçekleri güneşten yüz çevirdiğinde mi?
yeşilinden sıkıldığında yaprakları veya
kökleri kurduğunda mı?
güneşe bakmaktan vazgeçen çiçekler
yüzlerini toprağa dönerken
başlamış demektir kör yolculuk,
dünyanın geri dönüşüm kutusuna.

ne zaman ölmüş sayılır,
kullanılıp atılmaktan yıpranmış ruhun?
benliğin karanlığında
bekler yeni hayatını,
başka bir bedenle.
yeniden gömülmek ister,
köklerinden koparılan ruhların
geri dönüşüm kutusuna.

KOMPARATİSTİM ÖYLEYSE VARIM!

Durmuş Şık

Daha dün annemizin kollarında yaşarken, çiçekli bahçemizin yollarında koşarken; şimdi Komparatist olduk, sınıfları doldurduk, otu yedik hepimiz, yaşasın okulumuz!

"Nedir Komparatist?" dediğini duyar gibi oldum. Şöyle ki: Komparatist demek, Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimcisi demek. Biraz daha açacak olursak; romanları, benzerlik ve farklılıklarına göre karşılaştırıp sonra da bir sonuç osuran kişidir Komparatist. Aynı zamanda Alman kökenli bir üniversite bölümüdür; sonra sonra Türkiye'deki üniversitelere kurulmuştur bu Karşılaştırmalı Edebiyat denilen gereksiz bölüm. Gereksizdir çünkü istediğimiz kadar kitapları karşılaştırıp "Öhöm... Ee efendim ben, romanları birbiri ile karşılaştırdım ve karşılaştırma sonucunda, diğer ulusların romanlarından kat kat daha iyi roman yazdığımızı gördüm." desek kimsenin umrunda olmayacak. Yani ne senin ne de başbakanın umurunda olacak. Şimdi buraya kadar neden mi bunları anlattım? Çünkü bizim Karşılaştırmalı Edebiyat bölümümüzün mezuniyet töreninde, sayın hocam konuşma yaptı. Şöyle demişti kendisi: "Sevgili öğrencilerimiz! Artık mezun oldunuz. Sizden, bu Karşılaştırmalı Edebiyat bölümünü insanlığa anlatmanızı ve sevdirmenizi istiyorum." Aşağı yukarı böyle dedi ve ben de kendimi hocama borçlu hissettiğim için bu gereksiz bölümü size anlatma gereği duydum. Yoksa bana ne canım!

Öncelikle şu unutulmamalıdır ki Karşılaştırmalı Edebiyat bölümü, sütlaçtan bir bölüm değildir. Liseden mezun olan bir öğrenci, sıradan bir mantar olarak bu bölüme girer de eğer ki dersleri özümser ve iyice öğrenirse, bir kültür mantarı olarak mezun olur. Çünkü her şeyden biraz öğretilmektedir bu bölümde. Tarih, felsefe, kültür, psikoloji, sosyoloji, idiotoloji, mantar, kantar... Ne ararsan yani. Bu dediğimi iyi anla lütfen, sayın okuyucu! Evet, aynen dediğim gibi bir kültür mantarı olarak mezun olur o sayın öğrencilerimiz; eğer verilenleri hakkıyla öğrenirse. Ama dersleri sadece sınıf geçeyim diye dinlerse o öğrenci, bölümü kazandı gibi bir mantar olarak kalır. Kültür mantarı sınıfına giremez. Böylece dört sene boşuna geçmiş olur. İyi düşünmek lazım bu yüzden. Kitap okumayı sevmiyorsanız, bu bölüme bulaşmayın. Çünkü durmadan kitap okuyacaksınız. Sonra da sizden bu kitapları karşılaştırıp bir sonuç osurmanızı isteyecek hocalar. Ya da "Ay, bak yabancı dil de öğretiyorlarmış kız! Girelim de İngilizce, Almanca öğretmeni oluruz mezun olunca..." diyecekseniz hiç bulaşmayın. Çünkü yabancı dili, öğretmen ya da tur rehberi olun diye değil, batı eserlerini okuyabilin, sonra da Türkçe eserlerle karşılaştırın diye öğretiyorlar. Ayrıca bu bölüme formasyon hakkı verilmiyor. Verileceğe de benzemiyor. Öğretmen olamazsınız, unuttun bunu. Eğitim fakültesi var bunun için.

Lafın özüne dönecek olursak, Karşılaştırmalı Edebiyat bölümünün yapı taşları olan üç terim vardır. Birincisi Trivial Yazın, ikincisi Alımlama Estetiği, üçüncüsü de Metinlerarasılık. Bu üç öge, Karşılaştırmalı Edebiyat Biliminin belkemiğidir, kılıcıdır, kıkırdağıdır, dalağıdır. Bu üç öge olmadan "Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimi" diye bir şey olmaz. Olmazdı da. Bu terimlerin ne olduğunu, Gürsel Aytac'ın yazdığı "Genel Edebiyat Bilimi" ve "Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimi" kitaplarından öğrenebilirsin. Tabii ki daha fazlasını da öğrenebilirsin. İşte Karşılaştırmalı Edebiyat bölümünün ne olduğunu, ne olmadığını anlatmaya çalıştım. Umarım anlaşılmalıdır. Şimdi hep beraber şöyle diyelim ey Komparatist adayları; "Komparatistim, öyleyse varım!"

HAYAT KAÇ MERDİVEN BASAMAĞIYDI

Kadir Tepe

"Adın ne?" diye sordu birden. Hiç tanımadığım bir insanın gözlerimin içine bakarak aniden böyle bir soru sorması beni ürkütmüştü. Sorduğu sorudan ziyade bulunduğumuz muhit daha çok şaşkınlığa sebebiyet veriyordu. Bir insan durduk yere niçin böyle bir soru sorardı ki? Üstelik otobüs durağında.

Adımın ne olduğu önemli miydi? Nasıl olsa annemizin rahminden çıkarken çıplaktık. Musalla taşına koyduğumuz an da çıplak olacaktık. Aslında doğarken bize ismimizle bir anlam yükleniyordu. Peki ölüren bu isim anlamını yitirir miydi? Belki o zaman bize gizli bir ad bahşedilirdi.

Bana bu soruyu soran yabancıya cevap vermeden yarım saattir beklediğim 12ÜS otobüsüne bindim. Akbilimi bastıktan sonra en arka koltuğa oturdum. Camdan bakınca bana bu sualı soran yabancıya baktım. Ağlamaklıydı. Bir kararlı oturmuştu üzerime. Onun kalbini mi kırmıştım? İsmimizin anlamının ne kadar derin olduğunu bu yabancı sayesinde anlamıştım.

Başımı otobüsün camına yasladım. Aracın sarsıntısı migrenime iyi geliyordu. O esnada düşündüm. İnsan, asırlar boyunca bir ismin anlamına hapsedilmişti. Buna ilk insan olan Hz. Adem de dahildi. Tanrı, ona bir isim vermişti. Sonrasında bu görevi ebeveynlerimiz üstlenmişti. İsmimizi anlamlandırmak yaradılışımızın bir gayesiydi.

Dünya'ya neden adım atmıştık? Sanki bunca vakti anlamlar peşinden koşarak dolduruyorduk. Tıpkı her saniye yeni doğan insanın bir anlamı karşılaması gibi. Bu anlamların tamamlanması için ne kadar süre gerekiyor? Kaç insan daha doğup ölmeliydi? Acaba bizler mahşer kalabalığında kendi ismimizi hatırlayacak kadar anlama sahip miydik?

Alnımızda kader yazardı. Alnımızın bile adı, her canlıya bahşedilen bir isim vardı. Çiçek isimleri mesela. Güle, sevgilinin yüzünü güldürdüğü için mi bu isim veriliyordu? İsrigan otu canımızı yaktığı için mi ısırgandı veya ısırmak kelimesi kimin bir anlam yüklemesiydi? Şu an yolculuk ettiğim otobüsün de bir adı vardı. Ne zaman geleceği sorulduğunda 12ÜS'ün beş dakikası var deniliyordu. Bir ressam, boyalarına güçlü anlamlar veriyordu. Şair, kelimelerin evrendeki boşluklarını dolduruyordu. Aslında yaşamak sanattı. Her insanın birer sanat eseri olduğu. Yağmur yağdığı için mi yağmur, gözyaşı yaşlandırdığı için mi gözyaşıydı? İnsan, dünyaya bir anlamı doldurmak için mi adım atmıştı?

Düşüncelerimin sebep olduğu o derin felsefenin içinden çıkamıyordum. Gözlerimi açtım. Varmam gereken yere bir durak kalmıştı. Ayağa kalktım. "İnecek var." düğmesine bastım. "İnecek var." ne demekti? Düğmenin sahip olduğu isim insanlığın sürekli koşturmacasını yansıtıyordu. İnsan, her zaman "inme" halindeydi. İnebilmek kaç merdiven basamağıydı? Ayrılıklar kaç merdiven basamağının toplamıydı? İşte hayat, yaşanan bu dünyada ilk merdiven basamağıydı. İnilen yer ölümdü. Yürünen yer anlamdı. Aşklarsa o merdivenlerin boşluklarıydı. Biz merdiven basamaklarından çıktıkça ismimizin anlamı aşağı iniyordu. Yolun sonuna gelindiğinde ve bir mahşer paydosunda ölümler bize ismimizi sorarken Tanrı anlamını ne kadar doldurabildiğimizi soracaktı. İşte hayat merdiven basamaklarını çıkıp inmekten eskimiş bir ayakkabıydı.

ÖMÜRLÜK BİR AŞK HİKAYESİ

Emine Büşra Bal

Bir kaç parça kara bulut düşer şehre
Nereden geldi bilinmez bu güzel çehre
Hangi yağmur yaz mevsiminde yağar kimsesiz bir gönüle
Ah benim gönül telaşım, hoş geldin evine!

Hiç görülmemiş bir hasretti bizimki
Tanımadan, görmeden birbirimizi aramışız belli ki
Mevsimlik değil, ömürlük bir aşk hikayesi
Bunca yıl yalnızca seni beklemişim, iki gözümün çiçeği.

Gözlerinden damla düşse, şiir olur dizelerime
Gülüşün çarpsa yüreğime yağmur olur yağar üzerime
Sen benim en güzel mevsimim
İyi ki geldin ömrüme!

İllüstratör / Çizer
Cemre Şara Polat

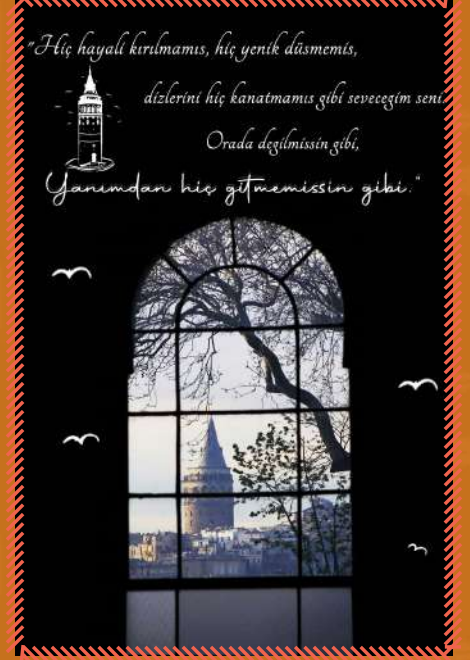
MÜCADELE

Şeyma Bakır

İllüstratör / Çizer
Zeynep Ela Demir

bir şairin şiirine kavuşmak için verdiği mücadelenin eseri bu;
sımsıkı tuttuğu kaleminin kan damlatan ucu
ve yazdıkça büyüyen..
teninden acıyla kopan sözcüklerin çiğlikleri bu,
herkesten sakladığı, içine alıp hapsettiği
mısrarların yalnızlığı..
bir şairin şiirine kavuşmak için verdiği mücadelenin eseri bu;
güneşin ufuk çizgisinde biriktirdiği ışıltıların
denizin üzerinden hızla atlayıp suya geri dalan,
küçük balıkların gerisinde çizdiği,
parıldayan yakamozların sesi.
ve hiç durmadan ağızda biriktirdiği yemekle,
yavrusuna süratle uçan kuşların merhameti.
yavrularının tiz ötüşleri ve soğuktan hoyratça savrulan tüyleri..
bir şair şiirine hayatındaki mücadelenin misliyle kavuşmak için çabalarırken,
nefesleri bıçak, öpüşleri çiçek, kalemi kan olur.
bir çocuk gibi yaşayıp;
kimsesiz,
çaresiz,
ve bir başına
ölür.

TOPLU KATLEDİLEN GÜVERCİNLER ANISINA

R'Ulaş Karakuş

Kent yorgunu kuşları emziren
Pencere saçağımın altında
Kırkikindi yağmurlarını bekliyorum
Tütün kokan ellerimle.
Ellerim, kurutulmuş bir kelebek kadar buruşuk
Bunca hengamenin içinde.

Tütün zammı ha yuttu, ha yutacak
Yokluk sınırını son tahlilde.

Sevgilim,
Ekmeklerin kokusu hoş, içi hala boş.
Bir yudum acı şarapla
Bir lokma şiir doyuruyor karnımı
"Fırıncılar şiir okumuyor" hala bu gri kentte
Çöpçüler şarkı söylemiyor
Çocuklar masallara kanmıyor
İşsizlik ve yoksulluk olağanca hızıyla kanırtıyor yaşamı
Acımasız bir bıçak gibi.

Bir tek kuşlar
Kuşlar yataklık ediyor hançeremin geveze vadisine
Radikal fikirlerim nicedir şiir bekçisi
İçimde tasasız bir çocukluk
Toplu katledilen güvercinler anısına
"... Kuş koyuyorum her cümlemin sonuna" usanmadan.

İllüstratör / Çizer
Esra Nur Küçükaya

BUNU BİLİYOR MUYDUNUZ ?

Rabia Akar

UMÖB NEDİR ?

İlki 1993 yılında Gökçeada'da gerçekleştirilen sonrasında ise yılda 2 kez olmak üzere mimarlık ve tasarım ile ilgilenen öğrenciler tarafından Türkiye'nin farklı şehirlerinde düzenlenen mimarlık fakültelerine kayıtlı olan öğrencilerin katılımıyla bir araya gelinen buluşmadır.

Atölyelerde öğrencilerin birlikte çalışması, paylaşımında bulunması, tartışması ve tartışma içeriğinin somutlaşabilmesi adına çözümler üretmesi farklı disiplinler arası iletişimin sağlanması gibi ulusal ölçekte amaçlar edinir. Öte yandan her UMÖB etkinliğinin farklı kentlerde yapılması kent bağlamında kentin kimliğini kentsel gelişim sürecini tanımaya yönelik fikirler tartışmalar ve üretimlerin gerçekleşmesiyle kente farklı kazanımlar sağlanması amaçlanmıştır.

Yıl içerisinde gerçekleşecek olan UMÖB etkinliğini düzenleyen öğrenci ekibinin belirlediği tema üzerine atölyeler kurulur, söyleşiler düzenlenir ve geziler planlanır. Planlanan bu etkinlikler doğrultusunda tartışılan problemlerin farklı muhatapları olan biz öğrenciler, akademisyenler aynı zamanda mimarlık ve diğer sanat dallarının önde gelen isimleriyle bir araya gelinerek bilgi aktarımı gerçekleştirilir.

Bu yıl düzenlenmesi planlanan UMÖB etkinliğine ev sahipliği yapacak olan Muğla, Kent bağlamında yeşilin ve mavinin iç içe olduğu tarihi yapıları ve doğal güzellikleriyle birçok medeniyete beşiklik etmiş bir kenttir. Etkinliği Dalyan ilçesinde gerçekleştirmeyi planlayan ekibimiz ile birlikte bir tarafı Kaunos Antik Kenti, Kaya Mezarlığı ve Çandır Köyü ile tarihsel bir yolculuğa sürüklerken diğer taraftan mavinin tonlarını gördüğümüz İztuzu koylarında yazın en keyifli UMÖB lerinden biri gerçekleşeceğine inanıyoruz. Bu yaz sen de bu etkinliğe katılmaya ne dersin ?

SÖZCÜKLERİN MACERASI: ETİMOLOJİ

Oğuzhan Gündüz

Dil, şüphesiz kimliktir. İnsanlar ise sözcüklerle düşünür. Burada dil mi düşünceden yoksa düşünce mi dilden müteşekkildir sorusunu tartışmadan dilin insan zihnine büyük etkisi olduğunu, su götürmez bir gerçek olduğunu söyleyelim. Türkçe muazzam bir dildir. Bundan yerli veya yabancı pek çok dilbilimci de bahseder. Türkçenin kendine has dokusu onu bambaşka kılıyor. İnsan muhayyilesinin bütün incelikleri, derin titreyişleri ve bazen de çıkmazları dilin içinde saklıdır. Benim kanımca matematik sözcüklere bürünse, herhâlde Türkçe olurdu. Çünkü Türkçe incelikli bir dil olmasının yanı sıra, muhteşem bir matematiğe, oldukça mantıklı bir sisteme sahiptir. Türkçenin her bir kelimesinde bir tat saklıdır. Örneğin; sevi, sevgi, sevgili kelimeleri sevginin ne kadar incelikli olduğunu çağırıştırır. Taş kelimesinde ise taşın sertliğini hissederiz. Çiçek kelimesinde çiçeğin o zarıflığı dilimizde hissedilir.

Dil ve Türkçenin önemi hacimsiz külliyatlarla anlatılır. Ben sadece dilin ve Türkçenin öneminden kısaca bahsedip sözcüklerin etimolojisi hakkında bilgilendirme yapacağım. Etimoloji, kökenbilim demektir. Bir sözcüğün kökeninin ne olduğunu araştırır. İnceleyeceğimiz sözcükleri madde başı şeklinde verip başlangıçtan günümüze kadar olan değişimini anlatacağım.

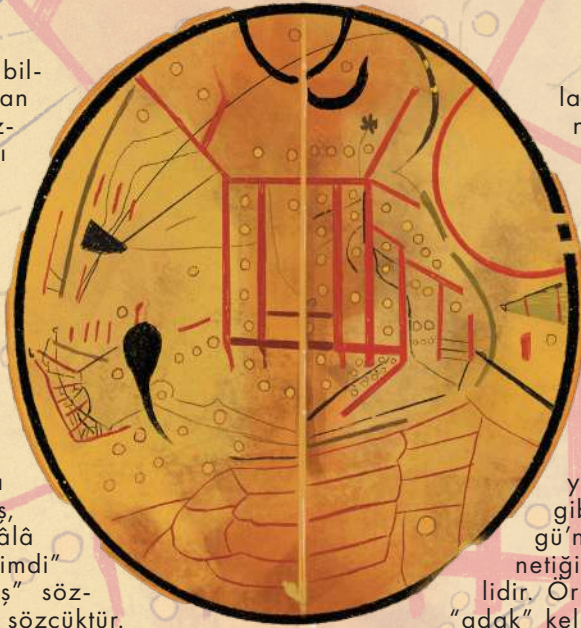
Şimdi: Şimdi, hepimizin bildiği gibi hâli hazırda olan, şu an anlamına gelmektedir. Bu sözcüğün de ilginç bir macerası vardır. Bugün kullandığımız şimdi kelimesinin kökeni "amti"dir. "Amti" sözcüğünün ünlüleri önce inceleyerek ve "t" fonetiği benzeşerek "emdi" olmuştur. Hepimizin lisede öğrendiği Alp Er Tunga sagusundaki "Alp Er Tunga öldü mi/İsız ajun kaldı mı/Ödlek öcün aldı mı/Emdi yürek yırtılır" dizelerini biliriz. "Emdi" sözcüğünün başında "e" fonetiği "i"ye dönüşmüş, "imdi" olmuştur. Bugün bile hâlâ Anadolu'nun bazı yerlerinde "imdi" kelimesi kullanılmaktadır. "Uş" sözcüğü, işte anlamına gelen bir sözcüktür. "İşte, şimdi" anlamına gelen "uş imdi" ifadesi zamanla birleşmiş, "şimdi" hâlini almıştır. Kısaca bu kelimenin macerası şöyledir: "amti>emdi>imdi> uş imdi> şimdi.

Yalnız: Yalnız sözcüğü, yanında kimse olmayan, tek başına demektir. "Yalnız" esasında birleşik bir sözcüktür. Bugün kullandığımız "yalın" sözcüğü süsten uzak, sade demektir. Öz sözcüğü ise "kendisi, ben" anlamlarına gelir. Yalın+öz birleşiminden zamanla yalnız kelimesi ortaya çıkmıştır. Yalınöz>yalıngöz>yalınguz>yalınguz>yalınuz>yalınuz

Betik: Betik, yazılı olan herhangi şey anlamına gelmektedir. Bitig sözcüğünden evrilmiştir. Bitig sözcüğünün kökenini ise Çince fırça demek olan pi'et'e dayandırılır. Fakat Göktürk anıtlarının taşta kazandığı düşünüldüğünde sözcüğünün kökenini "bi"ye götürülebilir. "bi" sivri şey anlamına gelir. Dolayısıyla "bi+ti-g" şeklinde bitig hâline gelmiştir. "i" fonetiği "e"ye dönmüş ve sondaki "g" sesi sedasızlaşarak "betik" olarak günümüze kadar gelmiştir.

Belli: Belli sözcüğü bilinen, bilinmedik bir yanı olmayan demektir. Sözcüğün kökeni "bel" fiilidir. İşaret etmek anlamına gelir. Kelimenin ilk hâli "belgölüg"tür. "Bel" fiil köküdür. +gü ile fiilden isim yapılmış. +lüg ile de isimden isim yapılmıştır. Yani etimolojik macerası şöyledir: belgölüg> (orta ve son hecedeki g fonetikleri düşer)> belölüg> bellü> belli.

Uyku: Uyku kelimesinin etimolojik kökeni "u" ismidir. "u", günümüzdeki uyku anlamına gelir. -di ile isimden fiil yapılmıştır. +ku ekiyle de fiilden isim olmuştur. Yani sözcüğün etimolojik kökeni şöyledir: udiku(orta hece ünlüsü düşer)>udku> ("d" fonetiği "y" fonetiğine evrilir) uyku.

İyi: İyi sözcüğü TDK'de şu anlamdadır: "İstenilen, beğenilen nitelikleri taşıyan, beğenilecek biçimde olan, kötü karşıtı." Sözcüğün kökenine indiğimizde en eski kaynak Orhun Türkçesinde görülür. İyi kelimesinin görülen ilk hâli "edgü"dür. Ed, değerli mal anlamına gelir. +gü ile isimden isim yapılmıştır. Edgü;" iyi, iyilik, kâr, kazanç, yarar" anlamlarına gelir. Fonetik değişimi ise şu şekildedir: edgü> ezgü> eygü> iyü> iyi. Peki "edgü" kelimesi bugün hâlâ yaşıyor mu? Evet, tahmin edildiği gibi Türk şair ve romancı Ferid Edgü'nün soyadında görülüyor. "d" fonetiği "y" fonetiğine evrilmeye meyilidir. Örneğin, bugünkü "ayak" kelimesi "adak" kelimesinden evrilmiştir. "Ked-" fiili ise giymek demektir. "ked-> key-> kiy-> giy-" şeklinde günümüze kadar ulaşmıştır.

KOŞULSUZ SEVGİYİ KARŞILIKSIZ BIRAKMAYALIM!

Bu sayfayı, bizi instagram veya twitter'da etiketleyerek herkese açık olarak hikayende paylaş, senin adına mama bağışı yapalım.

Koşulsuz sevgiyi karşılıksız bırakmamak için bağış yapın!

meftun_art

meftunart

Sana Göre

Van Gogh

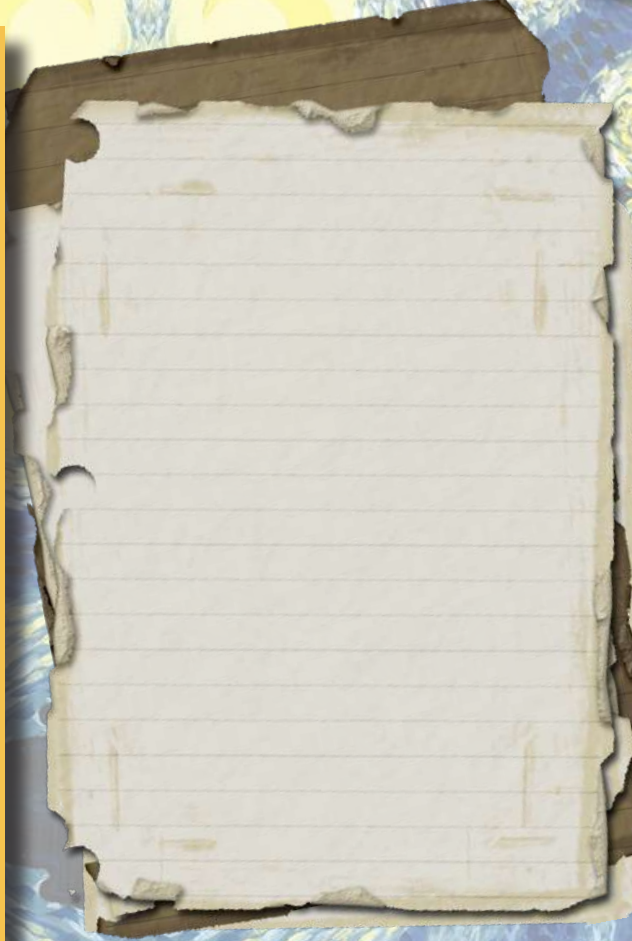

1. Vincent van Gogh eserlerini hangi akım etrafında ortaya koymuştur?

- a) Ekspresyonizm
- b) Kübizm
- c) Sürrealizm
- d) Post-Empresyonizm
- e) Empresyonizm

2. Vincent van Gogh, ressam dostu Paul Gauguin'in odasını süslemek amacıyla hangi tabloyu/tablolara yapmıştır?

- a) Zakkumlu vazoda
- b) Süsenler
- c) Ren Nehri'nde Yıldızlı Bir Gece
- d) Ayçiçekleri
- e) Çiçek Açan Badem Ağacı

3. Van Gogh, kendi isteğiyle yatığı St. Remy Akıl Hastanesi'nden ayrıldıktan sonra tedavi edilmek üzere Auvers-sur-Oise'e gitmiştir. Burada hakkında "Bençe benden daha hasta ya da tam benim kadar hasta diyelim." yorumunu yaptığı doktor kimdir?

- a) Dr. Paul Gachet
- b) Dr. Felix Rey
- c) Anton Mauve
- d) Georges Seurat
- e) Theo

4. Hollandalı ressam Vincent van Gogh'un yaşarken sattığı kesin olarak bilinen eser hangisidir?

- a) Sahilde Balıkçı
- b) Patates Yiyenler
- c) Kızıl Üzüm Bağı
- d) San Ev
- e) Yıldızlı Gece

Hazırlayan: Doğa Dema

Cevaplar: 1d, 2c, 3a, 4d

www.meftun.art

infomeftun.art@gmail.com

[meftun_art](https://www.instagram.com/meftun_art)

[meftunart](https://twitter.com/meftunart)

[meftunart](https://www.linkedin.com/company/meftunart)

İllüstratör / Çizer
Hayriye Kargı

www.meftun.art

Meftun.Art
Sanat ve Edebiyat Dergisi ©